

Visszhang, avagy két színházi interjú margójára

2013. ÁPRILIS 19. STIRBER LAJOS

Ajánlom 0

Tweet 0

+1 0

„60 éve alakult meg Komáromban a Magyar Területi Színház. Tóth Tiborral, a Komáromi Jókai Színház igazgatójával az ünnepi évadról, a színház előtt álló mai kihívásokról beszélgettünk” - írta bevezetőjében Lakatos Krisztina az interjú elkészítője. A másik beszélgetés a Felvidék.ma hírportálon, 11. Színházi lábjegyzet cím alatt volt olvasható. „Apostolok vagyunk/Az erkölcs mezején,/ Apostoli szavunk/ Téged kiált: erény!

Mi szép, mi szép, mi szép/ A mi föladatunk!/Legyünk büszkék reá,/ Hogy színészek vagyunk."

(Petőfi Sándor)

Mint tősgyökeres komáromi, már gyermekként jelen voltam a Tűzkeresztség, a Magyar Területi Színház MATESZ első bemutatóján is.

Abban az időben – íratlan (erkölcsi) szabály volt, hogy fiatal magányos nőnek nem volt ildomos nyilvános rendezvényen „garde” nélkül megjelenni. Mivel Apám, sajnos, nem került haza az orosz fogságból, így édesanyám és nagynéném színházlátogatásai alkalmával engem vittek magukkal, én lettem a garde. Családunk mindmáig „bérletes”, így végigkövethettem az intézmény 60 évét; mindössze a kötelező katonai szolgálat két éve alatt kellett kényszerszünetet tartanom. Gyermekkorom óta számomra a színházba menés ünnep. Mindmáig nagyon szeretem a színházat, és tisztelem a színészt. Amint beülök a nézőtérre – így, 70 évesen is – izgalmas sejtelmesség, a csodavárás érzése fog el. A komáromi színháznak, színészeinknek – mivel többen is személyes ismerőseim – ismerve gondjaikat, kezdettől fogva „szorítok”, és felnézek rájuk. Mindezek ellenére, egy-egy évad műsorterve láttán, bizony többször is elfogott a düh: nem váltom ki a bérletet! Az ideivel is így voltam, de most sem vitt rá a lelkiismeret, hogy megtegyem.

Miért? Mert mindig elfog a félelem, hogy színházunkat is elveszíthetjük! Kórusommal való fellépéseink alkalmával egyre többször tapasztaljuk: kisebb falvaink templomaiban a hívők még ugyan magyarul énekelnek, de a tisztelendő úr vagy a tiszteletes asszony már csak szlovák nyelven prédikál. Folyik alattomos mérgezésünk; asszimilálódunk, fogyunk rendesen! Kisiskoláink is rohamosan fogynak; így egyre több az olyan honi régió, ahol az unokák a nagyszüleikkel már nem tudnak és nem is akarnak magyarul beszélni. Kisebbségi színház igazgatójának lenni felettébb nehéz dolog lehet, mi több: óriási felelősség. A Komáromi Jókai Színház igazgatója Tóth Tibor, az idei évad műsorairól, többek között ezt nyilatkozta: „Arra törekszünk, hogy lehetőleg a nézők minden rétegének felkeltsük a figyelmét.” Biztos vagyok benne, hogy szándéka tiszta. Ennek ellenére azonban az idei műsor-összeállítás – vállalom a „konzervatív néző” megbélyegzést is – szerintem (és nagyon sokak szerint) méltatlan a Komáromi Jókai Színház 60. évfordulója megünnepléséhez. Bizony – ismét az igazgató urat idézve –: „Az is megérne egy beszélgetést, hogy még a jelentősebb városaink is – beleértve Pozsonyt, Dunaszerdahelyt – miért csak a szórakoztató előadásokat hajlandók fogadni.”

Tisztelt igazgató úr! Hadd legyek egy a beszélgetők közül, hadd tegyek fel néhány kérdést. Most az évforduló kapcsán vajon nagyon szégyenletes cselekedet lett volna, ha a Komáromi Jókai Színház műsorára tűz egy (kosztümös) Jókai darabot? Mi több: ha ebben az évadban a drámaművészet egy-egy korszakából merítve, csakis magyar szerzők „legjeiből” állította volna össze műsorát, ez nagyon ciki lett volna? Egy kisebbségi színháznak a 21. században már nem feladata az ifjabb korosztályokkal is megismertetni a magyar klasszikusokat? Szinte hallom a választ, amellyel lényegében egyet is tudok érteni: a színháznak nem szabad leereszkednie a laikus néző szintjére, hanem fel kell őt emelnie! De kérdem: az idei műsor-összeállítás majd – a legjobb színészi teljesítmények mellett is – vajon hány néző számára lesz „felemelő”? Vajon a ma embere a hétköznapi „pokoljárásai” mellett, beülve a nézőtérre kívánja-e szinte sorozatban ugyanazt látni a

színpadon is, amit a hétköznapiakban kénytelen megélni? Biztos – és ismét az igazgató úr szavait idézem – hogy a Spiró György Prima környék című művét nézve „rendhagyó művészi élményben lesz része a nézőnek, szembesülve önmagunk kegyetlenségével”, vagy Tasnádi Magyar Zombiját látva, „amely az elszegényedésről, a kilátástalanságról, (...) a befelé fordulásról szól” (teli trágársággal – nagy művészet, mondhatom); s a III. Richard „amely a hatalomra törő ember gátlástalanságról beszél”, tényleg olyan nagy élmény lesz a néző számára? Értem én azt is, hogy Spiró darabja „szinte ősbemutató, hogy alig néhány hete mutatta be a Vígszínház”.

De! A Vígszínház Budapesten van, ahol sokféle színház van, a színházra is igényt tartónak van miből válogatnia. Miért kell Komáromban egy évad alatt három ilyen „rendhagyó élményt” nyújtó darabbal elriasztani a „szépre”, a nemes szórakozásra vágó – a komáromi színházat, színészeket tisztelő és szerető – nézőt? Hangsúlyozom: nem a korszerűség ellen perelek; de a gyógyszer-túladagolás sem gyógyító, hanem romboló hatású.

Tisztelt Igazgató Úr, higgyék el már nekünk (a véneknek), hogy – Pozsonytól Dunaszerdahelyen és Komáromon át Királyhelmecig – idehaza bárhol színházaink előadásaira bérletet, jegyet még ma is többségben azok váltanak, akiknek családjában hagyományozódott az „elv”: színházunkat, magyar lapjainkat támogatni, és a szokás: lapjainkat olvasni, színházunk előadásait látogatni „erkölcsi kötelességünk”. Éppen ezért félok, hogy ennek a Jókai Színházat évek óta, minden áron „trendi színházzá” erőszakolásnak nagy ára lesz: a színházat irányítók „maguk alatt vágva a fát”, elvesztik a színház közönségét, a közönség pedig szeretett színházat! Nem szabadna szem elől téveszteni, hogy a komáromi színház Jókai Mór nevét viseli, s hogy a név kötelez! Ideje volna már, felhagyni a sokévi ilyen-olyan próbálkozásokkal, és végre kialakítani a színház névadójához méltó arculatát; mert ez meg, tisztelt igazgató úr, az Önök erkölcsi kötelessége!

Véleményemet vitatni lehet, hiszen másként gondolkozni mindenkinek szíve joga. De színházunk elsősorban „közügy”, az érte felelősöknek meg kell hallgatni a színházat magukénak érzők véleményét is. Közönség nélkül nincs színház! Megszívlelésre hadd idézzem ismét Petőfi gondolatait:

„Ha meg nem tesszük azt,

Ami feladatunk:

Akkor gyalázat ránk,

Színészek nem vagyunk!”

Stirber Lajos

Kapcsolódó cikkek

Itt a Komáromi Jókai Színház következő internetes műsora

Színházi lábjegyzet a Komáromi Jókai Színházból

Ünnepi koncertek a Komáromi Jókai Színházban